

**Statutul funcționarilor publici
(Legea nr. 188/1999)**

*Comentarii, legislație, doctrină și jurisprudență
Ediția a II-a, revăzută și adăugită*

VEDINAȘ, VERGINIA

■ Studii:

- Facultatea de Drept, Universitatea București;
- Doctor în drept (1998) și doctor în filozofie (2005);

■ Activitate științifică:

- Autoare a peste 40 de lucrări (cursuri, monografii, comentarii ale unor acte normative) ca unic autor și în coautorat;
- A participat la peste 70 de conferințe științifice în țară și străinătate;
- A publicat peste 150 de articole în reviste de specialitate, de regulă ca unic autor.

■ Activitate profesională:

- Profesor universitar doctor la Facultatea de Drept a Universității din București și a celei din cadrul Universității „Titu Maiorescu”;
- Avocat în Baroul București, în prezent suspendată;
- Redactor-șef adjunct al Revistei de Drept Public.

■ Activitate didactică:

Profesor universitar doctor. A obținut titlul de *Doctor Honoris Causa* al Universității „Danubius” din Galați și al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

■ Alte activități:

- Președinte al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici (2001-2003);
- Senator (2004-2008);
- Membru al Curții de Conturi pentru un mandat de 9 ani, începând cu anul 2008;
- Președinte al Institutului de Științe Administrative „Paul Negulescu”.

Legislația din prezenta lucrare este actualizată până la data de 31 martie 2016.
--

Verginia Vedinaș

STATUTUL FUNCȚIONARILOR PUBLICI
(Legea nr. 188/1999)

Comentarii, legislație, doctrină și jurisprudență
Ediția a II-a, revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2016-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOȚIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VEDINAȘ, VERGINIA

**Statutul funcționarilor publici : (Legea nr. 188/1999) : comentarii, legislație,
doctrină și jurisprudență / Verginia Vedinaș. - Ed. a 2-a, rev. și adăug. - București :**
Universul Juridic, 2016

Conține bibliografie

ISBN 978-606-673-829-3

35.08(498)(094)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

*Dedic această carte fiului meu, Ioan Laurențiu,
cu speranța că valorile pe care le împărtășesc îi vor fi reper în viață.*

Cuvânt-încăinte

1. Au trecut 7 ani de la apariția ediției anterioare a lucrării consacrate comentării Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici. Când vorbim despre o instituție juridică aflată într-un proces de evoluție permanentă, în plan legislativ, al practicii guvernamentale și administrative, 6 ani înseamnă foarte mult. Și în planul existenței umane, perioada înseamnă enorm. E suficient să ne gândim că ea reprezintă perioada în care un copil se pregătește să se integreze în școală, după ce a urmat, anterior, învățământul preșcolar. Și pentru un stat, în șase ani se pot petrece lucruri care să schimbe fundamental „înfațișarea” instituțiilor sale, modul de existență a oamenilor, „viața” statului și a colectivităților umane ce-l alcătuiesc, în ansamblul său.

Ideea de a relua comentariul asupra Legii nr. 188/1999 mărturisesc că mi-a venit în contextul în care mi-a fost adus la un moment dat conținutul acestei legi, actualizată, și am constatat că, pentru cea mai mare parte din articolele ei, erau atașate comentarii asupra articolelor din lucrarea publicată în 2009. Lucrul acesta m-a bucurat, pe de o parte, m-a nedumerit, pe de alta, dar, cel mai important, m-a făcut să înțeleg că este nevoie să reiau travaliul la comentariul articolelor legii, raportându-mă la toate mutațiile legislative intervenite și, în egală măsură, la acumulările realizate în plan doctrinar și jurisprudențial. Așa că... „am luat taurul de coarne”, cum se spune, și am purces la lucru.

După cum am mărturisit întotdeauna în scrierile mele și m-am străduit să demonstrez prin întreaga mea activitate, funcționarul public a reprezentat una din instituțiile căreia mi-am consacrat mulți ani ai activității mele de teoretician și practician. Mi-am susținut doctoratul în drept, în anul 1998, având ca temă *analiza statutului juridic al funcționarului public comparativ cu statutul juridic al salariatului*, sub coordonarea mării și regretatei profesoare SANDA GHIMPU. Din lumina personalității acesteia, ca și a altor profesori, unii trecuți, din nefericire, prea devreme în eternitate, și îl amintesc aici pe profesorul meu în veci venerat ANTONIE IORGOVAN, mi-am ostoit setea de cultură, de cunoaștere, de desăvârșire profesională și morală. Lor li se adaugă nespuse dragii mei profesori EMIL MOLCUȚ, un colos de cultură și spiritualitate, NICOLAE POPA, un profesor desprins parcă din amfiteatrele marilor universități ale lumii, sau profesorul VASILE MORAR, alături de care am cutezat să adâncesc problematica eticii în viața publică și în politică, pornind de la întrebarea **dacă în politică există sau nu morală sau dacă nu e cumva vorba de o contradicție in terminis**. Lor li se adaugă dragii mei profesori BRÂNDUȘA și ION TRAIAN ȘTEFĂNESCU, pe care i-am simțit și îi voi simți de-a pururi *părinții mei spirituali*.

Domniile lor sunt și vor rămâne reperele mele în profesie și morale în viață. Sper din tot sufletul ca și studenții noștri să găsească în noi modele, așa cum noi am avut, la timpul potrivit, în profesorii noștri. Raportându-mă la ei, mi-am construit destinul. Semnificația muncii în viața unui om am înțeles-o încă din copilărie. Mama mea, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, a fost una dintre cele mai harnice femei din comuna mea natală. Nu știa carte pentru că, așa cum mărturisea, „Doamna”, văzând-o harnică și serioasă, o trimitea să-i facă treburile, să se ducă cu oile. Așa că a absolvit patru clase, formal, la maturitate, în regimul trecut, când a existat un proces de alfabetizare asiduu, și toți cei care nu aveau nicio clasă au fost obligați să urmeze patru clase, mai mult să obțină certificat că le-au urmat. De la măicuța mea, cum îi spuneam cu toată mierea dragostei în cuvinte și în simțăminte, am învățat să respect munca, indiferent de natura ei. De locul unde e prestată. De statutul celui care o prestează. Măicuța mea a muncit toată viața la colectiv, dar era cea mai harnică dintre toate. Pe atunci, pământul agricol era lucrat „la global”, fiecare țăran cooperator primea o suprafață de pământ, cu culturi diferite (cereale, vie, legume) și trebuia să o muncească de la primul arat până la culesul recoltei și aratul sau săpatul manual pentru cultura viitoare. Țăranii cooperatori, ca să răzbească, „se întovărășeau”, lucrau în comun,

Însă mama mea nu dorea să facă acest lucru pentru că, foarte harnică fiind, muncea întotdeauna mai mult decât ceilalți. Și mult mai bine, săpătură serioasă, nu așa, „de ochii lumii”, cum spunea ea. Și cu cine credeți dumneavoastră, dragii mei cititori, că muncea mama pământul luat la global? Cu mine, fiica ei, care ziua era alături de ea la câmp, iar noaptea învățam pentru școală și citeam. Și-am terminat cu media 10, dragii mei, clasele I-VIII. Unele vecine o dojeneau, că sunt prea mică și că o să mă îmbolnăvesc, dar mama le răspundea că „n-a murit nimeni de muncă”. Aceasta a fost adolescența mea și nu regret nici o clipă din ea. Poate nu aș fi devenit cea care sunt fără această parte a începutului vieții mele. Atunci **munca a devenit și va rămâne de-a pururi religia mea**. Nu, nu vă speriați, nu sunt atee. Îl port pe Dumnezeu în mine în orice clipă a vieții mele. E vorba despre „religie” în sens metaforic. Munca mi-a înnobilit personalitatea și mă rog lui Dumnezeu să mă țină atâta vreme cât voi putea să muncesc.

Cea de-a doua lecție dură și de neuitat despre muncă mi-a dat-o regretatul meu profesor Antonie Iorgovan. Trecuseră ani mulți și grei de la terminarea facultății, făceam o navetă ucigătoare și mă întâlnesc cu profesorul meu drag pe cheiul Dâmboviței, mergea spre Primăria Capitalei. Ne-am oprit să vorbim și eu am avut neînspirația să mă plâng că *muncesc foarte mult, cum nici nu-și poate imagina*. Profesorul meu drag, vulcanic cum îl știm cu toții, a început să țipe la mine, *în viața mea să nu-i mai vorbesc eu despre muncă, fiindcă el a muncit enorm și eu sunt cea care nu-și poate imagina acest lucru*. M-am blocat, evident, nu l-am înțeles atunci, dar l-am înțeles peste ani. Aceeași senzație o trăiesc și eu și aceeași reacție simt nevoia s-o am atunci când cineva încearcă să-mi dea lecții despre muncă și să mă facă să cred că eu nu prea știu ce este aceea.

Am redat aceste două episoade, unul mai prelungit, care acoperă o parte din anii tinereții mele, celălalt mai scurt, dar la fel de important ca semnificație, pentru a-mi fundamenta pledoaria cu care încep această nouă ediție a cărții mele destinată comentării Legii privind statutul funcționarilor publici. Care privește munca, valoare pe care am așezat-o deasupra tuturor valorilor. Ea reprezintă diamantul care înobilează ființa umană. Același cult încerc să-l transmit și studenților mei. Care simt, atunci când ești la catedră, dacă crezi în instituții, în principii, în lecțiile pe care le predai sau o faci superficial, ca un medic care vorbește despre cât de nociv este fumatul și se oprește ca să-și aprindă o țigară. Din păcate, vremurile pe care le trăim sunt tulburi. Normalitatea este întoarsă cu susul în jos. Sub masca unor pretinse acțiuni pentru legalitate se comit grave abuzuri și ilegalități. În păienjenșul acesta se petrec lucruri care pot afecta oameni, destine, inclusiv ale celor care aparțin instituției analizate de noi. Nutrim speranța că, prin truda noastră, vom ajuta să se facă măcar puțină lumină.

2. În cei șapte ani scurși de la apariția lucrării noastre **„Legea nr. 188 din 8 decembrie 1999 privind Statutul funcționarilor publici comentată”**, s-au petrecut mutații legislative fundamentale, care ne-au determinat să purcedem la elaborarea unei noi lucrări. Legea nr. 188/1999 a făcut obiectul unor modificări succesive, în cea mai mare parte realizate prin ordonanțe de urgență, unele declarate neconstituționale. Avem în vedere O.U.G. nr. 37/2009¹ și O.U.G. nr. 105/2009², aceasta din urmă respinsă de Parlament³, ambele declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională⁴, despre care vom vorbi, în detaliu, pe parcursul cărții. Aceste acte normative au avut, ca finalitate, în primul rând, modificarea statutului **șefilor de servicii deconcentrate ale ministerelor și celorlalte organe ale administrației centrale de specialitate**, din funcționari publici în manageri cu un statut special, pe care ne-am îngăduit să-l

¹ Publicată în M. Of. nr. 264 din 22 aprilie 2009.

² Publicată în M. Of. nr. 668 din 6 octombrie 2009.

³ Prin Legea nr. 41/2010, publicată în M. Of. nr. 170 din 16 martie 2010.

⁴ Prin Decizia Curții Constituționale nr. 1629/2009, publicată în M. Of. nr. 28 din 14 ianuarie 2010.

calificăm, metaforic, drept „*strușo-cămilă*”, în sensul că el îngloba și elemente specifice unei funcții publice, era dobândit prin *concurs*, se impuneau aceleași condiții prevăzute de Legea nr. 188/1999, dar și elemente specifice unui manager, prin modul de desfășurare a concursului și numirea pe o perioadă determinată, în baza unui contract de management. Un alt act normativ la fel de discutabil a fost O.U.G. nr. 77/2013¹, care i-a vizat, de această dată, pe **inspectorii guvernamentali**, categorie pe care, practic, a desființat-o, ordonanță declarată și ea neconstituțională de Curtea Constituțională. Ne exprimăm satisfacția profesională cu privire la rolul pe care l-a jucat în această perioadă Curtea Constituțională, de gardian asupra respectării statutului unor categorii de funcționari publici și, în acest fel, garant al supremației Constituției.

3. Legea nr. 188/1999 a făcut obiectul unei modificări în anul 2009, însă legea de modificare adoptată de Parlament a fost declarată neconstituțională în baza articolului 146 lit. a) din Constituție, prin **Decizia nr. 710 din 6 mai 2009**².

Sesizarea de neconstituționalitate formulată de un număr de 81 de deputați a vizat mai întâi motive de **constituționalitate intrinsecă**, de încălcare a **principiului bicameralismului**, prevăzut de articolul 61 alin. (2), Camera Deputaților fiind chemată să adopte, în calitate de **Cameră decizională**, o lege cu un conținut diferit de cea adoptată de Senat.

Curtea Constituțională a admis acest motiv, constatând că legea care face obiectul controlului provine dintr-o propunere legislativă intitulată „*Proiect de lege privind unele măsuri pentru organizarea administrației publice*” și, „față de forma adoptată de Senat, ca primă Cameră sesizată, Legea adoptată de Camera Deputaților conține o serie de modificări și completări esențiale”.

Sunt enumerate aceste modificări, respectiv, *desființarea funcțiilor publice, funcțiilor publice specifice, precum și a posturilor încadrate în regim contractual, transformarea funcțiilor de conducători ai organelor de specialitate ale administrației publice centrale în funcții de demnitate publică*, această din urmă susținere dovedindu-se nefondată pentru că funcția de „*manager*” era una pretins contractuală, însă în realitate „*una hibridă*”, pentru că ea conținea și elemente de funcție publică, și elemente de contract de management.

Curtea a statuat că: „*diferențele de conținut juridic, sunt de natură să încalce principiul bicameralismului în sensul că forma finală a legii, în redactarea adoptată de Camera decizională, se îndepărtează în mod substanțial de forma adoptată de Camera de reflecție, ceea ce echivalează cu excluderea acesteia din urmă de la procesul de legiferare.*”

De altfel, în jurisprudență sa, Curtea a mai statuat că: „*dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege*” sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale Parlamentului nostru bicameral”³.

Într-o altă decizie⁴ Curtea a reținut că: „*în dezbaterea unei inițiative legislative Camerele au un drept propriu de decizie, asupra acesteia, dar principiul bicameralismului nu poate fi respectat decât atât timp cât ambele Camere ale Parlamentului au dezbătut și s-au exprimat cu privire la același conținut și la aceeași formă ale inițiativei legislative.*”

Cu privire la aspectele de **neconstituționalitate intrinsecă** invocate, acestea vizau încălcarea articolelor 41 alin. (1) din Constituție, dar și a articolelor 2, 7, 21 pct. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și Pactului internațional privind drepturile economice, sociale și culturale, însă Curtea a constatat că **examinarea acestor critici a rămas fără obiect**, „*de vreme ce*

¹ Publicată în M. Of. nr. 393 din 29 iunie 2013, respinsă prin Legea nr. 92/2014 (M. Of. nr. 500 din 4 iulie 2014).

² Publicată în M. Of. nr. 358 din 28 mai 2009.

³ Prin Decizia Curții Constituționale nr. 472/2008, publicată în M. Of. nr. 336 din 30 aprilie 2008.

⁴ Decizia Curții Constituționale nr. 1093/2008, publicată în M. Of. nr. 710 din 20 octombrie 2008.

procedura formală de adoptare a legii constituie un aspect prealabil și preliminar în analiza constituționalității reglementărilor unei legi înainte de promulgare.”

Personal, împărtășim viziunea promovată de Curte și ne bucură modul în care a sancționat, de această dată, unele abuzuri intervenite în procedura de legiferare, la care recurg parlamentarii, oamenii politici, în general, pentru a-și realiza obiectivele. Constatăm că această lege conținea germenii Ordonanțelor de urgență nr. 37/2009 și nr. 105/2009, declarate neconstituționale și ele.

Altfel spus, s-a încercat mai întâi prin procedură parlamentară să se modifice Legea nr. 188/1999, în sensul schimbării statutului șefilor de servicii deconcentrate din funcționari în manageri, iar apoi, eșuând această procedură, s-a recurs la calea extraordinară, a ordonanțelor de urgență. Din fericire, Curtea și-a exercitat rolul de garant al supremației Constituției în mod plenar, adăugând și alte critici celor formulate de autorii excepției, cum ar fi faptul că: „*legea nu cuprinde exigențele de tehnică legislativă specifice normelor juridice*”; se încalcă articolul 111 din Constituție care obligă ca atunci când o inițiativă legislativă, cum este cazul celor analizate, încalcă prevederile legii privind bugetul de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, ceea ce nu s-a realizat; se încalcă articolul 79 din Constituție privind rolul Consiliului Legislativ, care a emis un aviz asupra altui proiect de lege decât cel care a fost adoptat de Cameră.

Pentru toate aceste argumente, Curtea **a admis obiecția de neconstituționalitate** și a constatat că: „*Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici este neconstituțională sub aspectul încălcării principiului constituțional al bicameralismului Parlamentului României, consacrat de art. 61 din Legea fundamentală.*”

4. Între încercările de modificare, prin mijloace și soluții legislative nelegitime, a prevederilor Legii nr. 188/1999 care au fost desființate, în integralitatea lor, de către Curtea Constituțională, se numără și O.U.G. nr. 77/2013 pentru stabilirea unor măsuri privind asigurarea funcționării administrației publice locale, a numărului de posturi și reducerea cheltuielilor de la instituțiile și autoritățile publice din subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea Guvernului ori a ministerelor.

Legea de aprobare a acestei ordonanțe de urgență a fost declarată neconstituțională în integralitatea ei prin **Decizia nr. 55 din 5 februarie 2014**¹. În motivare, s-au invocat articolele 115 alin. (6) referitoare la domeniile în care nu pot fi adoptate ordonanțe de urgență, între care se regăsesc și instituțiile fundamentale ale statului, noțiuni prin care se înțeleg cele „*reglementate expres de Constituție, în mod explicit sau doar generic (instituțiile cuprinse în titlul III din Constituție, precum și autoritățile publice prevăzute în alte titluri ale legii fundamentale)*”, după cum a statuat prin Decizia nr 104 din 20 ianuarie 2009².

Între **instituțiile fundamentale ale statutului reținute** în jurisprudența Curții se numără **Curtea de Conturi** (Decizia nr. 544 din 28 iunie 2006³ sau Decizia nr. 1555 din 17 noiembrie 2009)⁴, **Președintele României** (Decizia nr. 1133 din 27 decembrie 2007⁵), **Consiliul Superior al Magistraturii** (Decizia nr. 230 din 9 mai 2013⁶, **Înalta Curte de Casație și Justiție** (Decizia nr. 104 din 20 ianuarie 2009), **Consiliul Suprem de Apărare a Țării** (Decizia nr. 1108 din 7 iulie 2009), **ministerele și celelalte organe ale administrației publice** (Decizia nr. 1257 din 7 octombrie 2009), **Ministerul Public** (Decizia nr. 297 din 23 martie 2010⁷), **consiliile locale,**

¹ Publicată în M. Of. nr. 136 din 25 februarie 2014.

² Publicată în M. Of. nr. 73 din 6 februarie 2009.

³ Publicată în M. Of. nr. 568 din 30 iunie 2006.

⁴ Publicată în M. Of. nr. 916 din 28 iunie 2009.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 851 din 12 iunie 2007.

⁶ Publicată în M. Of. nr. 347 din 12 iunie 2013.

⁷ Publicată în M. Of. nr. 328 din 18 mai 2010.

primarii și consiliile județene (Decizia nr. 1105 din 21 septembrie 2010¹) sau **Curtea Constituțională** (Decizia nr. 738/19 aprilie 2012). În jurisprudența sa (ex. Decizia nr. 1180 din 6 noiembrie 2008), Curtea a statuat că *„poate deduce că interdicția adoptării de ordonanțe de urgență este totală și necondiționată atunci când menționează «nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale» și că «nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietatea publică»”*. În celelalte domenii prevăzute de text, ordonanțele nu pot fi adoptate dacă „afectează”, dacă au consecințe negative, dar în schimb pot fi adoptate dacă, prin reglementările pe care le conțin, au consecințe pozitive în domeniile în care intervin.

Noțiunea de *„afectare a regimului instituțiilor fundamentale ale statului”*, conform celor reținute prin **Decizia nr. 1257 din 7 octombrie 2009** sau **Decizia nr. 230 din 9 mai 2013**, semnifică *„toate componentele care definesc regimul juridic al acestora – structura organizatorică, funcționarea, competențele, resursele materiale și financiare, numărul și statutul personalului, salarizarea, categoria de acte juridice pe care le adoptă etc.”*

O.U.G. nr. 77/2013 a prevăzut desființarea unor posturi vacante la autorități publice centrale și locale, obligația instituțiilor și autorităților publice de a-și modifica structurile funcționale astfel încât funcțiile de conducere să fie de maximum 12 % din totalul posturilor, transformarea posturilor de conducere în posturi de execuție, modificarea structurii serviciilor deconcentrate, obținerea avizului prealabil de la Guvern pentru ocuparea posturilor vacante prin concurs sau examen și aprobarea anuală de către Guvern a numărului maxim de posturi ce se pot înființa și desființa.

Curtea a considerat că măsurile privind modificarea structurii funcționale și transformarea posturilor de conducere în execuție afectează statutul autorităților publice.

Reducerea, pe lângă faptul că se prevede un procent aleatoriu și nu sunt cuprinse criterii, este de natură să afecteze capacitatea administrativă și funcționarea autorităților *„prin elementul discreționar care intervine în luarea deciziei de desființare a unor posturi”*.

Măsura privind serviciile deconcentrate afectează, în opinia Curții, statutul autorităților publice locale, respectiv autonomia locală.

Curtea a statuat, prin Decizia nr. 1221 din 12 noiembrie 2008², că neconstituționalitatea extrinsecă astfel reținută afectează actul normativ în totalitatea sa, soluție ce se impune și în cauza de față. Curtea statuează că, potrivit jurisprudenței sale, neconstituționalitatea unei legi de aprobare a unei ordonanțe a Guvernului include și ordonanța la care se referă, aceasta încetând să mai producă efecte juridice, în condițiile art. 147 alin. (1) din Constituție, conform Deciziei Plenului nr. 1/1995³ privind obligativitatea deciziilor Curții pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate sau Deciziei nr. 449/2013⁴. Pentru aceste considerente constată că prevederile Legii privind aprobarea O.U.G. nr. 77/2013 sunt neconstituționale raportate la art. 115 alin. (6) din Constituție.

Decizia a avut o opinie concurentă a judecătorilor Mircea Ștefan Minea și Daniel Marius Morar, prin care s-a considerat că potrivit jurisprudenței sale: *„Curtea avea competență de a-și extinde analiza constituțională și în raport cu alte texte constituționale”*, respectiv art. 115 alin. (4), care este extrinsec legat de alin. (6).

Conform jurisprudenței sale constante referitoare la art. 115 alin. (4), respectiv Decizia nr. 255 din 11 mai 2005⁵, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență dacă sunt întrunite

¹ Publicată în M. Of. nr. 684 din 8 octombrie 2010.

² Publicată în M. Of. nr. 804 din 2 decembrie 2008.

³ Publicată în M. Of. nr. 16 din 26 ianuarie 1995. Prin aceasta se reține că *„(...) atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor Curții Constituționale sunt general obligatorii, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept”*.

⁴ Publicată în M. Of. nr. 784 din 14 decembrie 2013.

⁵ Publicată în M. Of. nr. 511 din 16 iunie 2005.